

Thomas Medoms tale på 1. maj-pladsen, Aarhus havn 2022

Hvor er det godt, at vi endelig kan fejre 1. maj sammen.

Corona viste os, at verden er global. En krise et sted i verden påvirker også Danmark.

Det samme ser vi med krigen i Ukraine.

Det er en svær tid vi lever i - og der er igen brug for solidaritet og sammenhold.

Platformsøkonomi

Vi er med god grund stolte af det regulerede danske arbejdsmarked, men utrygheden gnaver i alle kanter.

Rettigheder som for få år siden var helt naturlige, er i dag under pres.

Flere og flere arbejder som "falske selvstændige", på 0-timers-kontrakter, som vikarer eller med meget få garanterede arbejdstimer.

I bygge-anlægssektoren ser vi flere såkaldt selvstændige på byggepladserne – ofte udlændinge der har særlig svært ved at få ordentlige arbejdsvilkår selvom de reelt er arbejdstagere.

Op mod 300.000 mennesker arbejder under usikre vilkår.

Vi må aldrig acceptere at der drives rovdrift på medarbejderne.

Vi vil have fair konkurrence mellem virksomhederne.

På den måde vinder lønmodtagerne, de seriøse virksomheder og samfundet.

Lønmodtagere har allerede en række lovfastsatte rettigheder fx vedrørende ferie, barsel og arbejdsmiljøregler.

Funktionærer har desuden lovfastsatte rettigheder vedrørende opsigelsesvarsel.

Flertallet af lønmodtagere er omfattet af en overenskomst, der giver endnu flere rettigheder. De fleste har en tillidsrepræsentant.

Men der er store forskelle og uligheder som er dybt kritisable, og det er tydeligt hos for eksempel Wolt og nemlig.com hvor der bliver drevet rovdrift på medarbejderne.

Der er brug for bedre beskyttelse og flere rettigheder. En ny dansk arbejdstagerlov, bør indeholde:

- Ret til at indgå kollektive overenskomster.
- Et bredt "arbejdstagerbegreb" der forhindrer platformsvirksomheder og andre, i at udnytte ansatte som "falske selvstændige".
- Vende loven om så alle bliver betragtet som ansatte i virksomheden, medmindre de kan dokumentere, at der beviseligt er tale om selvstændige.

Det handler om at presse bl.a. platformsvirksomheder til at betragte "atypisk beskæftigede" som ansatte.

- Lønmodtagere skal beskyttes mod uberettiget opsigelse. Alle disciplinære sanktioner skal være saglige. Det gælder især der hvor der sker ledelsesmæssige sanktionering ved brug af algoritmer.

Bevillingerne til arbejdsmiljøet og myndighedskontrollet med indsats mod social dumping og skattesnyd skal sikres NU:

Virksomheder, der benytter sig af falske selvstændige har ofte også alvorlige problemer med arbejdsmiljøet, social dumping og risiko for skattesnyd.

Det er alt for nemt for virksomhederne at hoppe over, hvor gærdet er lavest, når de ændrer vilkårene for medarbejderne ved at bruge dem som selvstændigt erhvervsdrivende uden arbejdstagerrettigheder.

Det er fint, at firmaer står for udbringning af pizzaer. Det er godt at give job fx til studerende. Men det skal netop være job med fulde arbejdstagerrettigheder.

At det kan lade sig gøre viser Just-Eat hvor budene netop er lønmodtagere og har overenskomst. Wolt derimod lader som om deres bude er selvstændige – selvom de styres i detaljer af en app.

Der er heller ingen undskyldning for at Nemlig.com ikke ansætter deres chauffører, men lader som om de er selvstændige.

SF er tilhængere af nye forretningsmodeller, hvis de er ærlige og ordentlige. Vi er imod forretningsmodeller der spekulerer i at omgå arbejdstagerrettigheder

Der er brug for at vi står sammen for at forsvare ordentlige rettigheder og en løn der til at leve af og tryghed.

Mistrivsel

Rigtig mange danskere og aarhusianere har bidraget med hjælp til de ukrainske flygtninge. Rundt omkring i Aarhus bidrager pædagoger, lærer, socialrådgiver, SOSU'ere, private og frivillige hver dag med en kæmpe indsats.

I daginstitutionerne og folkeskolen støder vores børn og unge også på krigens konsekvenser. Pludseligt kommer der nogen i skolen som ikke kan sproget.

Er du studerende og bor på Skjoldhøjkollegiet er der nye naboer som kan have brug for en hånd med at logge på e-Boks. Og på arbejdsmarkedet får mange nye kollegaer.

Jeg synes vi kan være stolte af den solidaritet og lyst til at hjælpe der er i Aarhus.

Det fællesskab og den solidaritet gør mig glad. Men den skaber også refleksion. Hvad ville det betyde for integrationen hvis vi gjorde det samme overfor kommende flygtninge.

Der er også mennesker født i Danmark der har behov for en udstrakt hånd.

Det mentale helbred blandt børn og unge er nærmest i frit fald. 49 procent flere unge under 18 år er kommet i kontakt med psykiatrien på få år.

1/3 af alle aarhusianere siger at de ikke trives godt.

Flere får diagnoser som angst, depression og ADHD eller oplever psykiske symptomer som ensomhed eller øget forbrug af smertestillende medicin.

Det er et gigantisk problem. Vi skal kunne se vores børn og børnebørn i øjne og sige, at vi gjorde alt hvad vi kunne for at bekæmpe den massive mistrivsel.

Det kan ikke passe, at børn og unge skal have ondt i maven over, at gå i skole.
- Eller blive stresset over, at følge med i uddannelsessystemet. Eller syge af at gå på job.

Vi skal som ansvarlige voksne sætte rammerne for, at børn og unge vokser op i et trygt og lige samfund, hvor der er plads til forskellighed.

Hvor der er plads til forskellige valg. Hvor der er plads til at tage en beslutning.
Men også plads til, at man kan fortryde sit valg.

Kort sagt vi vil give vores børn og unge lidt mere ro på med: Kortere skoledage.
Kortere ventetid på hjælp. Mere rummelighed blandt os alle.

Vi skal væk fra konkurrencestaten og præstationsræset og i stedet fokusere meget mere på, hvordan vi får et godt liv.

Lad os skrue tempoet ned og sætte mennesker før vækst.

Mistrivsel er også tæt forbundet med vores velfærdssamfund, der alt for mange steder kører på pumperne.

Kun en eneste kommune i Danmark bruger færre pengene på velfærd per borger end Aarhus.

Samtidig har vi en meget lav kommuneskat i Aarhus.

Jeg har svært ved at forstå at I en by hvor 2/3 stemmer på centrum-venstre, at vi ikke gør som Odense og hæver skatten en smule og bruger pengene på bedre velfærd for ældre, børn, udsatte og mennesker med handicap.

År for år skal personalet i ældreplejen, medarbejderne på folkeskolen og HK'eren der understøtter det hele løbe lidt hurtigere i året får.

Og selvom vi har fået sat prop i på daginstitutionerne med minimumsnormeringer, er der også her brug for at holde fast i bedre vilkår omkring vores børn.

Det handler om respekt, tryghed og ordentlige arbejdsvilkår – det handler også om at sikre at unge mennesker kan se en fremtid i at uddanne sig til at tage et job som eksempelvis pædagog.

En ting er at vi så har en utrolig lav skat i Aarhus og en velfærd der kører for langt på literen her i Aarhus.

Det bliver helt uforståeligt når Socialdemokratiet også ønsker at sætte den lokale erhvervsskat helt ned til 0,00 procent.

Der kan åbenbart godt bliver råd til skattelettelser og senest også en rekordstort gavecheck til Aarhus Lufthavn fra flertallet i byrådet på 180 mio. kr.

Vi mener, at det er helt forkert og en uklog prioritering i en tid med pres på vores velfærdsinstitutioner.

Derfor foreslår vi sammen med De Radikale og Enhedslisten at pengene i stedet bruges på klima, velfærd og bedre indeklima og ro på for vores børn.

Det vil være en væsentlig bedre og mere ansvarlig prioritering end lufthavnsstøtte og socialdemokratiske erhvervsskattelettelser.

**Der er et sted, hvor vi ikke har brug for mere ro på.
Det er i arbejdet for at bremse de menneskeskabte klimaforandringer**

Aarhus gør allerede meget, men der er brug for mere.
På nogle områder går vi forrest. En lokal klimaafgift på kommunens indkøb. Langt mere skov og nye engsøer. Vedvarende energi på mange nye måder. En klimafond.

De sværeste beslutninger er foran os. Der hvor vi skal ændre vaner.
Der hvor vi bliver ramt på komfort eller økonomi.
Vi skal finde balancen så den grønne omstilling ikke svigter dem med færrest penge.

Vi er nødt til at finde måde hvor vi kan bygge og transportere os i en større og større by uden at det ødelægger klimaet eller betyder at de steder hvor det er rart at bo og leve bliver voldsomt belastet af trafik og forurening.

- **Min ret** til at tænde en brændeovn i tætbebygget område **er ikke vigtigere end din ret** til at få børn der vokser op uden luftvejssygdomme.
- Min ret til at bruge gødning er ikke for vigtig til at vi kan undvære rent drikkevand direkte fra hanen.
- **Min ret** til at kunne køre lige præcis derhen hvor jeg vil i centrum uden at betale **er ikke vigtigere end din ret** til at kunne opholde sig i en by uden massivlarm og forurening.

Det har været fantastisk at kunne mødes igen til 1. maj.

Så lad mig runde af med at sige et klart:

- Nej tak til plat platformsøkonomi der undergraver løn og rettigheder
- Ja-tak til flere medarbejdere i vores velfærd fremfor skattelettelser og tilskud til lufthavnen
- Ro-på og hurtig hjælp til alle de mennesker der er ramt af mistrivsel
- Fuld fart på morgendagens grønne jobs og de beslutninger der sikrer ren luft og drikkevand.

Rigtig glædelig 1.maj

